

KFPS • ROYAL FRIESIAN

KONINKLIJK FRIESCH PAARDEN-STAMBOEK

Het KFPS hengstenselectietraject nader uitgelegd

Reglementen

- Reglement Hengstenselectie (voorjaar 2023)
- Uitvoeringsbepaling Reglement Hengstenselectie

The screenshot shows the website of the Koninklijk Friesch Paarden Stamboek (KFPS). The navigation menu includes 'Het Friese paar', 'Stamboek', 'Sport', 'Fokkerij', 'Keuringen', 'Phryso magazine', and 'MijnKFPS'. The 'Stamboek' menu is circled. A dropdown menu is open under 'Reglementen en voorwaarden', listing various regulations. Two arrows point to the 'Hengstenselectie reglement' and 'Uitvoeringsbepaling' items. Below the menu, a document titled 'Reglement Hengstenselectie - versie voorjaar 2023' is displayed, with the text 'Dit bestand is het leidende reglement.'

Fokdoel

Een functioneel gebruikspaar in het bezit van de Friese raskenmerken, dat gezond en vitaal is, aanleg heeft om in de sport te presteren, een betrouwbaar karakter heeft en bewerkbaar is.

Tweesporenbeleid

- Kwaliteit
- Bloedspreiding

Selectiecriteria

- Afstamming
- Mate van verwantschap met de populatie
- Exterieur (rastype, bouw, beenwerk)
- Beweging
- Eindebeoordelingen Centraal Onderzoek of Verkort Onderzoek (sportaanleg)
- Kwaliteit beenwerk op basis van rontgenologische beoordeling
- Spermakwaliteit
- Veterinaire klinische beoordeling
- Gezondheid
- Karakter
- Stalgedrag

Hengstenselectietraject

- Eerste bezichtiging + na- en herkeuring
 - Tweede bezichtiging + na- en herkeuring
 - Herkansing
 - Voorrijdagen
 - Centraal Onderzoek
 - Herbeoordeling
-
- Verkort Onderzoek

Eerste bezichtiging

Alle veulenboekhengsten 2-5 jaar oud (m.u.v. Sterhengsten)
Harich eind november – begin december

Beoordeling op de straat (correctheid; bewegingsafloop)
Beoordeling in de kooi (vrij bewegen)
→ toetsen aan keuringsrichtlijn

1. Exterieur → lineair scoren
2. Beweging: stap, draf, galop
3. Stokmaat minimaal 1.58 of 1.60 m
4. Afstamming
5. Mate van verwantschap aan de populatie

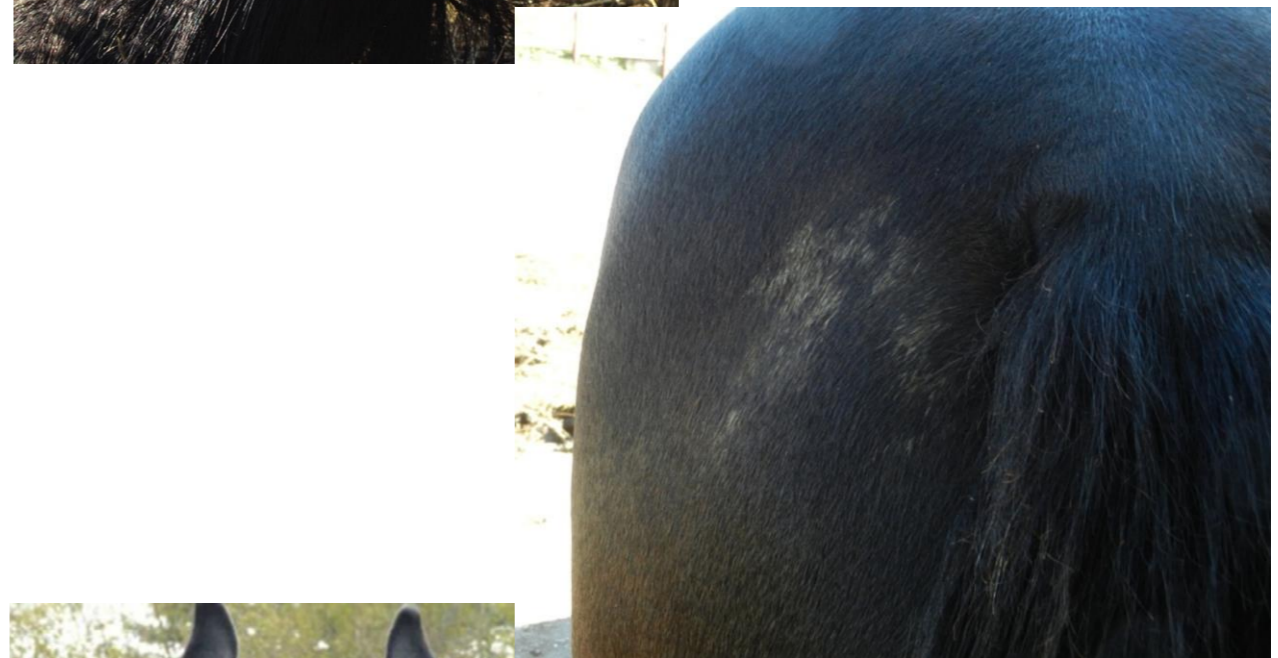
Aftekeningen

Aftekening = clustering van witte haren

Toegestaan:

- Aftekeningen aan het hoofd, mits:
 - boven de ooglijn
 - maximale doorsnede 3 cm
- Witte (plekken in de) zolen

NB. Wit door verwonding: sluitende historisch gedocumenteerde dierenartsverklaring vereist.

Aftekeningen

Zeer ongewenst voor stamboekhengsten

Toegestane afwijkingen bij hengstenselectie:

- Afmeting en locatie (*wit aan geslachtsapparaat is minder ernstig*)
- Mate van voorkomen aftekeningen in stamboom
- Uitzonderlijke kwaliteiten hengst ter compensatie

Vermelding in beoordelingsrapport

Artikel 16 Toegestane aftekeningen uit Reglement Hengstenkeuring

Eerste bezichting

1. Ster en door naar tweede bezichting
2. Ster en niet door naar tweede bezichting
3. Niet Ster en door naar tweede bezichting
4. Niet Ster en niet door naar tweede bezichting

Voorbeschouwing Eerste Bezichtiging

Start met **348** hengsten in catalogus (2022: 322)
Zes dagen: 27 november t/m 2 december 2023

Hengsten met eerste lichte zonen:

- Bastiaan 510 4 zonen
- Wibout 511 10 zonen
- Waander 512 12 zonen
- Wolter 513 0 zonen
- Auwert 514 33 zonen
- Arent 515 10 zonen
- Boet 516 9 zonen

Voorbeschouwing Eerste Bezichtiging

- Verwantschap 15,5 – 18,9% (gemiddeld 17,9%)
- Van 41 verschillende vaderdieren
- Uit 71 verschillende merriestammen

Stam	Aantal hengsten
50	47
25	26
2	19
15	14
103	11

Voorbeschouwing Eerste Bezichtiging

Bloedspreiding

- van elke goedgekeurde hengst minimaal één nakomeling goedkeuren als stamboekhengst
- spreiding in merriestammen

22 van de 41 vaderdieren hebben nog geen goedgekeurde zoon voortgebracht

Sake 449, Sipke 450, Alke 468, Aarnold 471, Epke 474, Bene 476, Eise 489, Markus 491, Mees 497, Rommert 498, Tymen 503, Matthys 504, Ulbe 506, Yme 507, Willem 508, Wardy 509, Bastiaan 510, Wibout 511, Waander 512, Auwert 514, Arent 515 en Boet 516.

Voorbeschouwing Eerste Bezichtiging

Laagst verwant

Cat.nr.	Afstamming	Verwantschap (%)
31	Aarnold x Gjalt	16.8
56	Wimer x Karel	16.8
77	Omer x Loadewyk	16.7
78	Omer x Dries	16.9
101	Ulbe x Gjalt	16.3
112	Ulbe x Stendert	16.7
165	Ulbe x Krist	15.5
176	Fonger x Ielke	16.8
180	Wibout x Wikke	16.9
189	Gjalt x Mewes	16.9
222	Waander x Gerben	16.9
230	Waander x Fabe	16.6
231	Waander x Sjouke	16.8
249	Ulbe x Doeke	16.2
258	Ulbe x Doaitzen	16.2
265	Bastiaan x Nykle	16.7
289	Alke x Uldrik	16.6
310	Omer x Fabe	16.3
321	Alke x Beart	16.8
322	Alke x Felle	16.7

Voorbeschouwing Eerste Bezichtiging

Hoogst verwant

Cat.nr.	Afstamming	Verwantschap (%)
4	Tiede x Beart	18.7
14	Alwin x Tsjalle	18.7
28	Matthys x Feitse	18.8
38	Tymen x Beart	18.7
95	Matthys x Alwin	18.7
138	Matthys x Onne	18.8
234	Auwert x Bartele	18.8
242	Auwert x Beart	18.7
248	Auwert x Maurits	18.8
255	Tjebbe x Tsjalle	18.7
256	Tsjalle x Norbert	18.9
290	Alwin x Beart	18.8

Tweede bezichtiging

Voldaan aan eisen spermakwaliteit en röntgenfoto's (knie, sprong, kogel)
Hengstenkeuring Leeuwarden januari

Presentatie aan de hand (driehoeksbaan)

Veterinaire klinische keuring (inclusief manenkam en ongeoorloofd wit)

1. Beoordeling tijdens eerste bezichtiging
2. Exterieur en basisgangen tijdens de tweede bezichtiging (Sterwaardig*)
3. Afstamming
4. Mate van verwantschap aan populatie
5. Veterinaire klinische keuring
6. Manenkam

* *Uitzonderingen in kader van bloedspreiding*

Röntgenologisch onderzoek

Kenmerk	Subkenmerk	Acceptabel
Straalbeen		Klasse 0-1-2
Sesambeentjes		Geen selectiekenmerk
Kogelartrose		Klasse 0-1-2-3
Spat		Klasse 0-1-2
Osteochondrose sprong	Sagittale tibiakam Overige locaties	Klasse A Klasse A-B-C
Osteochondrose knie	Laterale rolkam femur Overige locaties	Klasse A Klasse A-B-C
Osteochondrose kogel		Geen selectiekenmerk

Röntgenologisch onderzoek

Nevenbevindingen

- Verbening hoefkraakbeen
- Overhoef
- Processus extensorius
-

Niet toegestaan:

- Matige en forse verbening van de hoefkraakbeenderen
- Fractuur van de processus extensorius van het hoefbeen

Gezonde ondervoet

Lage overhoef met
artrose in hoefgewricht

Hoge overhoef met
artrose in kroongewricht

Lage overhoef met
artrose in hoefgewricht

Hoge overhoef met
artrose in kroongewricht

Verbening hoefkraakbeen

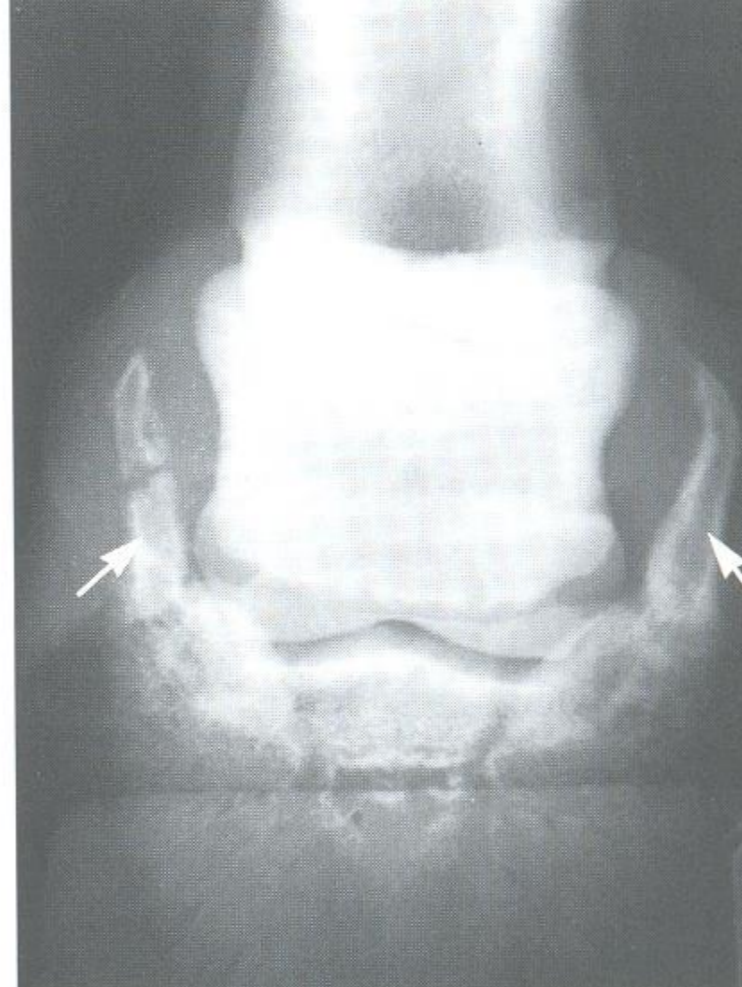
- Kraakbeen wordt hard
- Te voelen net boven de hoefballen
- Belemmert pompwerking hoef (hoefmechanisme)
- Ernstig op termijn; erfelijk

Gezond hoefkraakbeen

Verbening van het hoefkraakbeen

Onderzoek spermakwaliteit

Correct geslachtsapparaat

Twee dekkingen met interval van een uur

Drie jaar oud

600 x 10⁶ TNB, morfologie: minimaal 50.0%, motiliteit: minimaal 50%
of

800 x 10⁶ TNB, morfologie: minimaal 45.0%, motiliteit: minimaal 50%

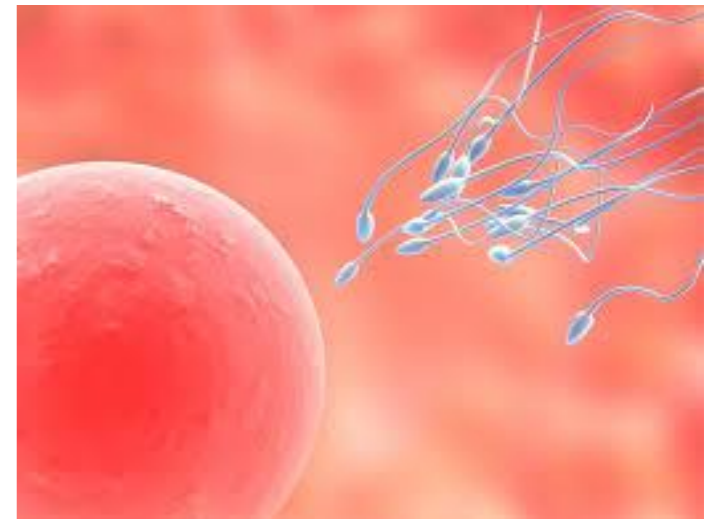
Vier jaar oud

1000 x 10⁶ TNB, morfologie: minimaal 50.0%, motiliteit: minimaal 50%
of

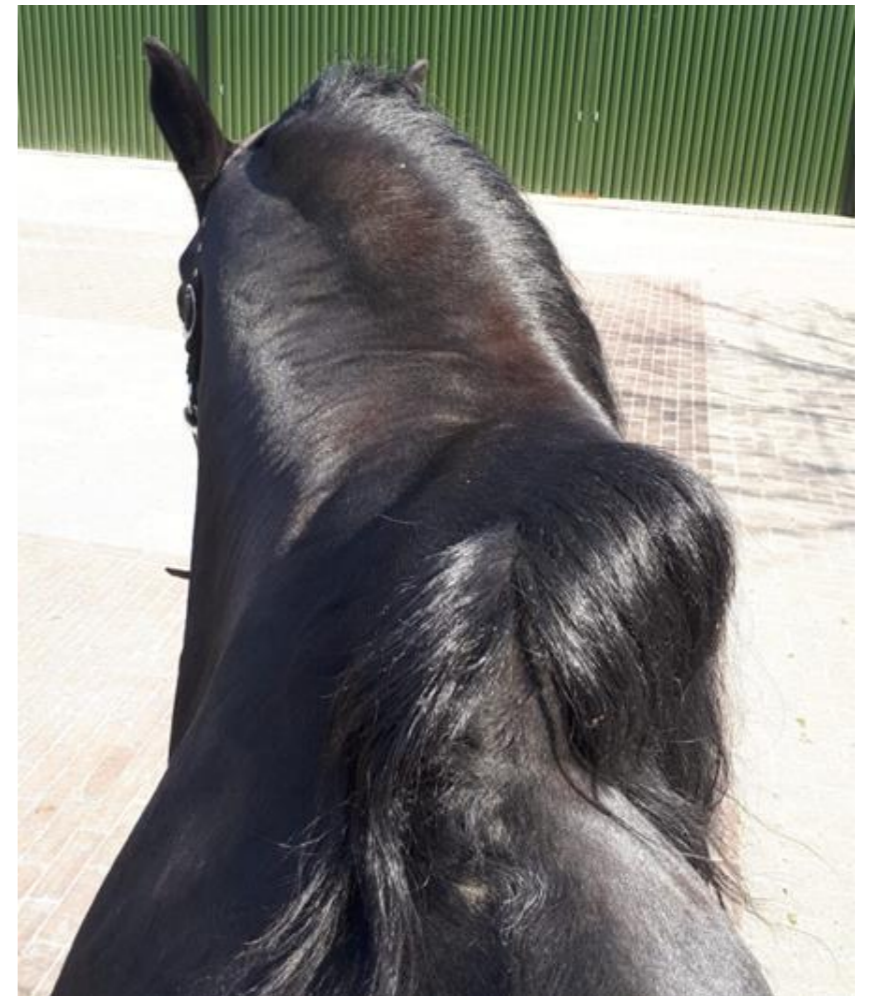
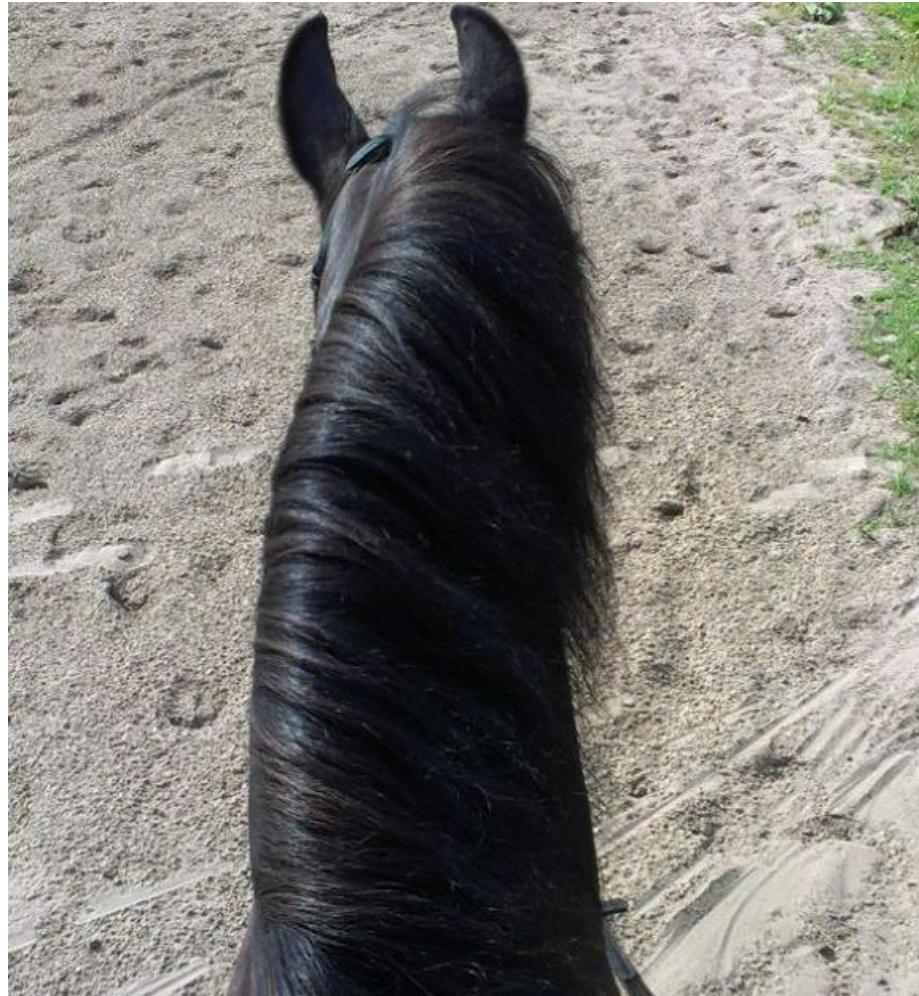
1200 x 10⁶ TNB, morfologie: minimaal 45.0%, motiliteit: minimaal 50%

Spermarapport 12 maanden geldig

Uitstelmogelijkheid tot 15 mei

Instabiele manenkam

C-lijn

S-lijn

vallende manenkam

Na- en herkeuring eerste en tweede bezichtiging

Nakeuring: door hengstenkeuringscommissie (HKC)

- Geen deelname vanwege veterinaire redenen → dierenartsverklaring nodig
- Aanmeldingen binnen 10 dagen na sluitingsdatum
- Beslissing HKC (hengst niet te beoordelen)

Herkeuring: door hengstenherkeuringscommissie (HerHKC)

- Binnen 5 dagen na de eerste/tweede bezichtiging aanmelden
- Doorverwezen hengsten gaan weer naar HKC

Herkansing

- In juni te Wergea
- Hengsten die (minimaal) hebben deelgenomen aan de laatstgehouden Eerste Bezichtiging en Sterhengsten van 3 t/m 6 jaar oud
- Voldaan aan eisen spermakwaliteit en röntgenfoto's
- Presentatie onder het zadel of aangespannen
- Veterinaire keuring
- Exterieurbeoordeling aan de hand
- Wel of geen aanwijzing tweede Voorrijdag
- Tijdens eerste twee ABFP-testen van het jaar

Voorrijdagen

Eerste voorrijdag:

presentatie aan de hand en onder het zadel voor veulenboekhengsten zonder Sterpredicaat en hengsten die instromen vanuit voorgaande jaar

Aanwijzing handhaven → hengst wordt Ster

Voorrijdagen

Drie voorrijdagen: presentatie onder het zadel
(juni, juli, augustus; allen verplicht)

Selectiemoment

- Drie basisgangen in ontspanning
- Tact en regelmaat in de gangen
- Overgangen en verruimingen
- Stelling en buiging
- Progressie

Voorrijdagen

Derde voorrijdag: wel / geen aanwijzing voor CO

- eventueel volgend jaar opnieuw instromen
- aanvullend aangespannen presentatie

Bij aanwijzing CO:

- Veterinaire klinische keuring
- Cornage onderzoek

Derde voorrijdag gemist:

inhalen op dag van aanlevering van het CO

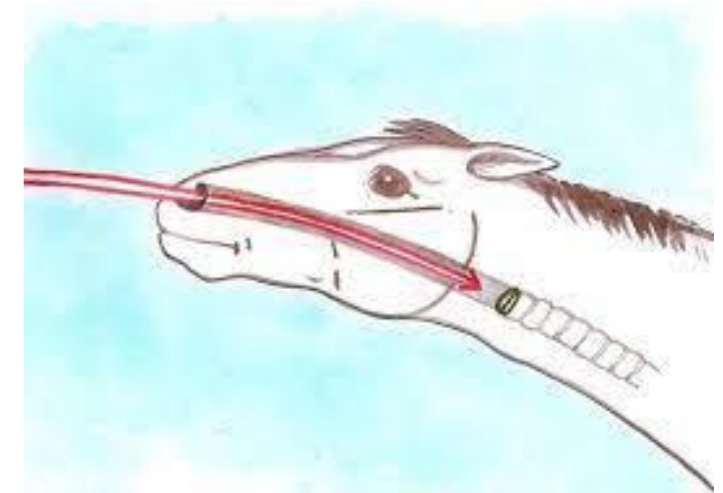
Cornage onderzoek

Cornage: verlamming stemband

Endoscopie-opnames → beoordelingscommissie

Vier klassen

1. In orde
2. Acceptabel
3. Net acceptabel
4. Niet acceptabel → **uitgesloten**

Vermelding in beoordelingsrapport

Cornage onderzoek

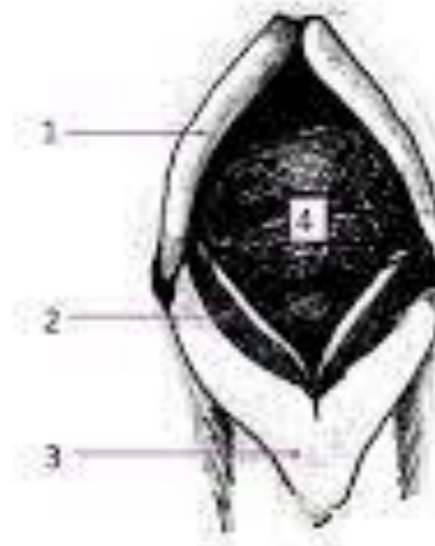

Normal Equine Larynx

Abnormal Equine Larynx

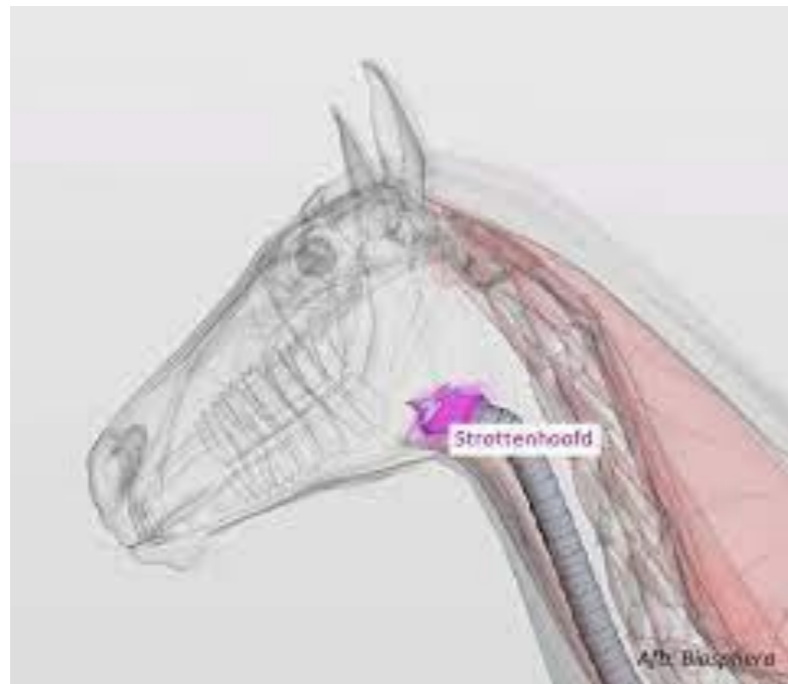
paardenarts.nl

Normale stembanden

Stemband met cornage

Centraal Onderzoek

Doel:

- Vaststellen aanleg van een hengst als rij-, men- en tuigpaard
- Verzamelen informatie aangaande gezondheid, karakter en stalgedrag

Voor hengsten van maximaal 6 jaar oud

Aanlevering

- Afstamming hengst geverifieerd middels DNA-onderzoek
- Presentatie onder het zadel door eigen ruiter/amazone
- Veterinaire klinische keuring (inclusief gebit)
- Beoordeling exterieur
- Wel / geen acceptatie

Centraal Onderzoek

10 weken durend onderzoek (Exloo)

Eerste week: mestonderzoek en gebitscontrole

Deel 1: 6 weken onder het zadel + zadelexamen

Deel 2: 4 weken aangespannen + eindexamen mannen/tuigen

Training aan de longe, onder het zadel en aangespannen

Trainingsleider en stalmanager

Testruiters en –menners

Gastruiters en –menners

Trainingsrapport

Uitgestelde eindbeoordeling

Herbeoordeling

Aanpassingen CO

- Trainingsschema is aangepast o.b.v. onderzoek Carolien Munsters
- Hartslag- en lactaatmetingen
- Veel kijken ook bij trainingen
- HKC bekijkt paarden aangespannen voor start van zadelexamen
- Niet meer onder zadel rijden als aangespannen deel CO start
- Examen aangespannen niet in twee keer
- Proces van voortdurend evalueren en aanpassen

Centraal Onderzoek

HKC → advies aan bestuur over inschrijven hengsten in stamboekregister + rapportage

- Afstamming
- Mate van verwantschap met de populatie
- Exterieur (rastype, bouw, beenwerk)
- Beweging
- Eindebeoordelingen Centraal Onderzoek (sportaanleg)
- Kwaliteit beenwerk op basis van röntgenologische beoordeling
- Spermakwaliteit
- Veterinaire klinische beoordeling
- Gezondheid
- Karakter en stalgedrag
- Beoordeling hengstenmoeders

Duidelijke meerwaarde voor de fokkerij

Verkort Onderzoek

Hengsten met uitzonderlijke resultaten in een sportdiscipline

Hengsten van 7 jaar en ouder

Twee weken

Eis: Sport-Elite met voor Prix St. George minimaal 3 x score minimaal 65%

Afstammingsverificatie + dragerschap middels DNA-onderzoek

Verkort onderzoek

- Beoordeling karakter: stalgedrag + gedrag tijdens het gebruik
- Training door eigen ruiter/amazone
- Eenmaal door gastruiter/amazone
- Bevindingen veterinaire

Jonge hengstenselectie

	2023	2024
Eerste bezichtiging	322 → 284	348
Tweede bezichtiging	100	?
Aangewezen voor CO	55	?
Ingeschreven	9	?

Stamboekhengsten

Deklimiet 180 merries per jaar t/m zesde dekseizoen

Uitgezonderd: diepvriessperma buiten EU

Beoordeling stamboekhengsten op Hengstenkeuring

Verplicht voor hengsten in Europa t/m 15 jaar

Beoordeling op exterieur en beweging

- Kampioenskeuring oudere hengsten (goedgekeurd op nakomelingen)
- Kampioenskeuring jongere hengsten (nog niet ggk op nakomelingen)
- Algemeen kampioenschap

Nakomelingenonderzoek

Exterieurbeoordeling (40) en verrichtingsonderzoek (ABFP; 20)

Evaluatiemomenten

- Veulenrapportage na tweede dekseizoen
- Beoordeling eerste (twee) jaargangen drie- en eventueel vierjarigen na vijfde of zesde dekseizoen

Eindbeoordeling

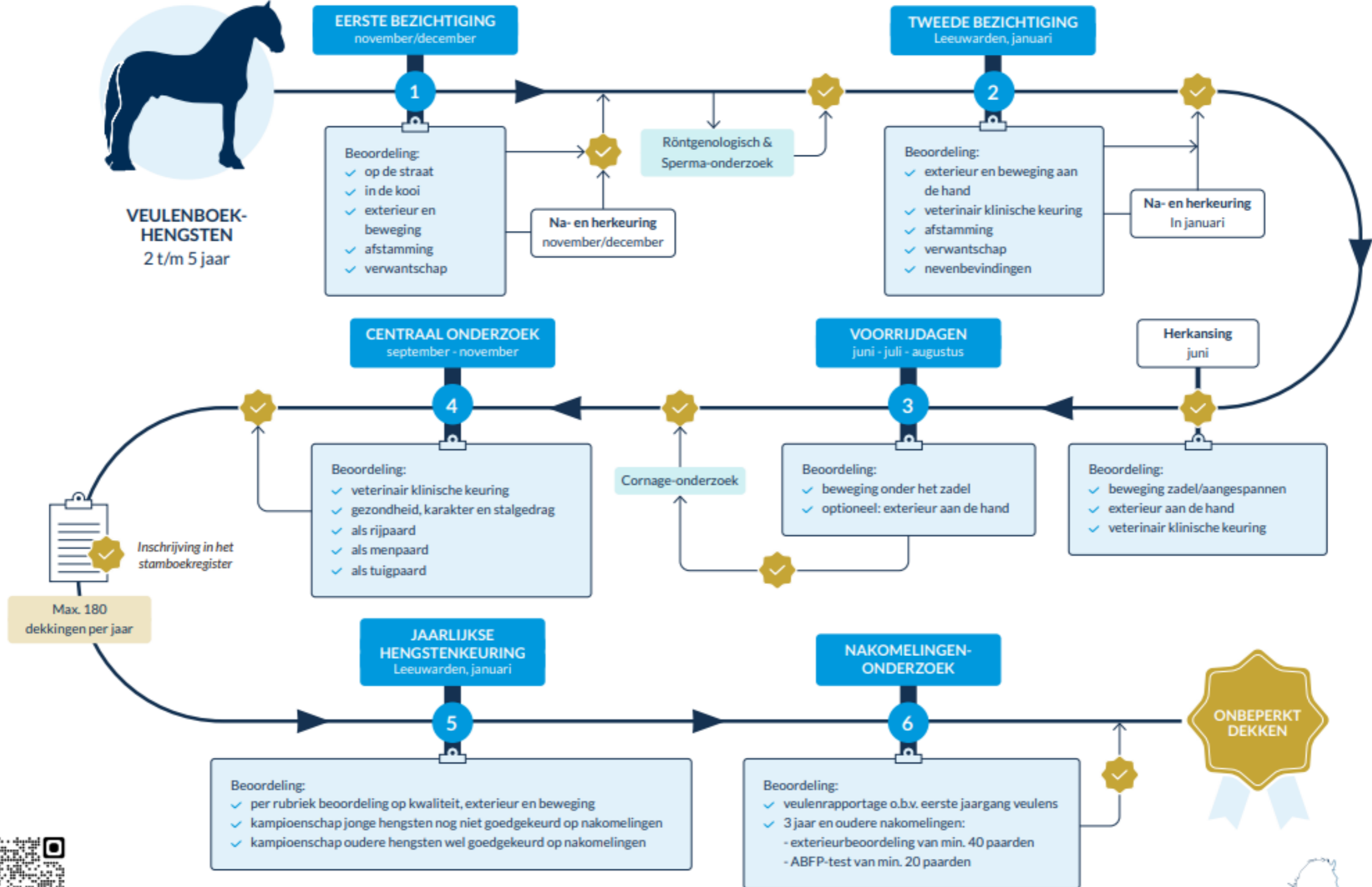
- Afgekeurd
- Op wacht
- Voorlopig goedgekeurd
- Goedgekeurd

SELECTIETRAJECT JONGE KFPS-STAMBOEKHENGSTEN

**VEULENBOEK-
HENGSTEN**
2 t/m 5 jaar

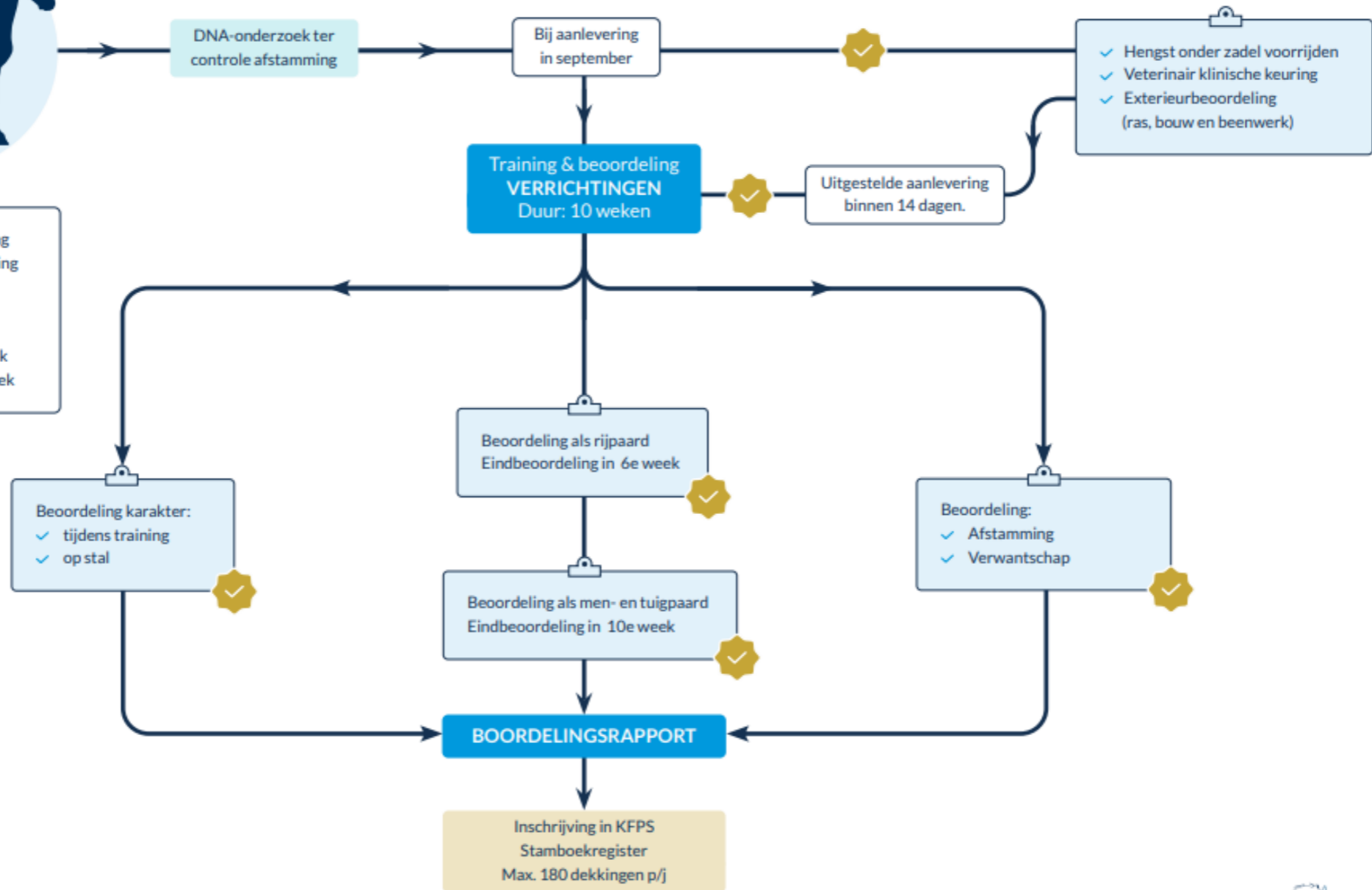
Aan deze infographic kunnen geen rechten worden ontleend,
voor de volledige reglementen/voorschriften kijk op www.kfps.nl. KFPS-2023

CENTRAAL ONDERZOEK JONGE KFPS-STAMBOEKHENGSTEN

VOORTRAJECT SUCCESVOL
DOORLOPEN

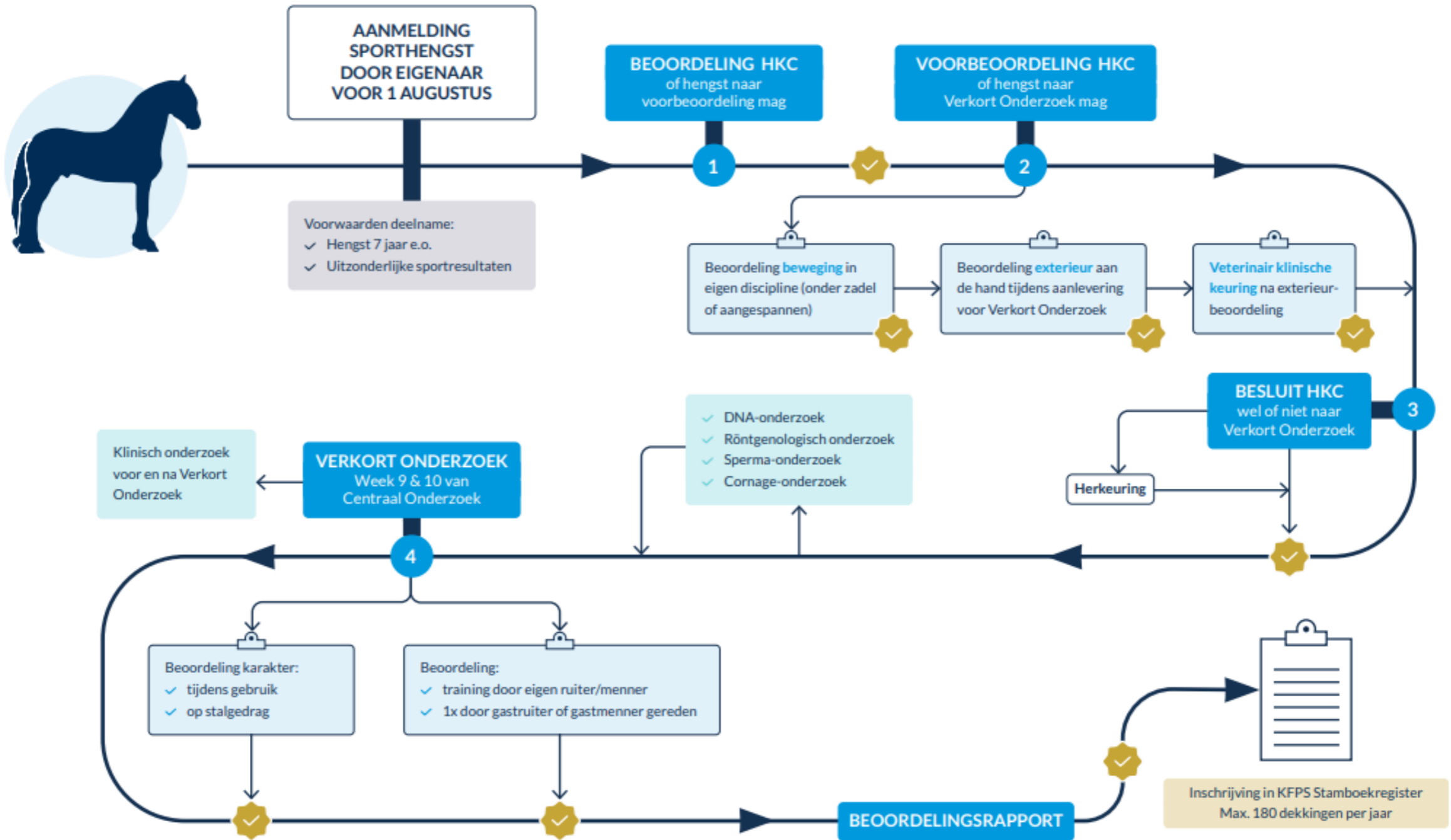

- ✓ Eerste Bezichtiging
- ✓ Tweede Bezichtiging
- ✓ Voorrijdagen
- ✓ Röntgenologisch onderzoek
- ✓ Sperma-onderzoek
- ✓ Cornage-onderzoek

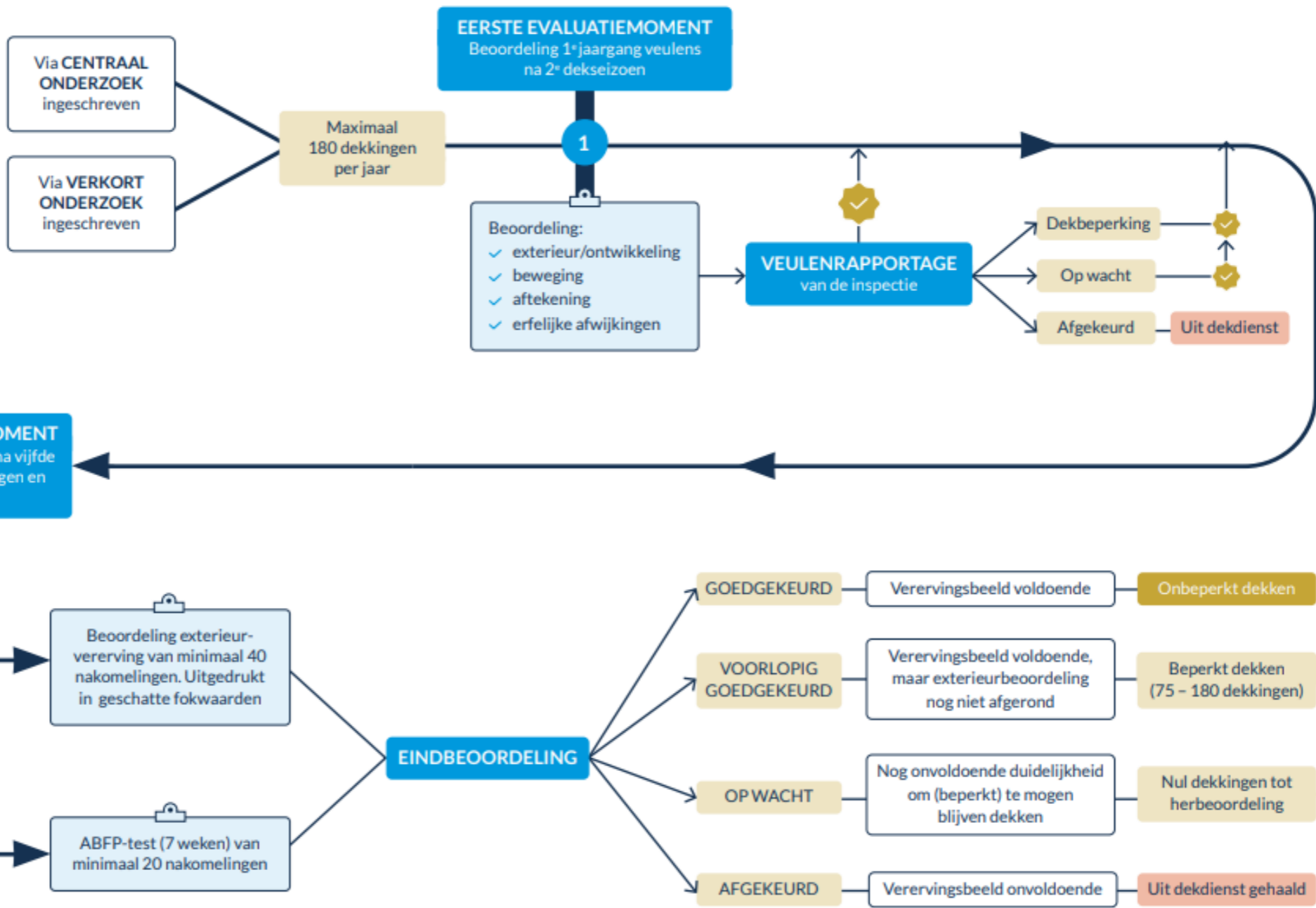
Aan deze infographic kunnen geen rechten worden ontleend,
voor de volledige reglementen/voorschriften kijk op www.kfps.nl. KFPS-2023

SELECTIETRAJECT VERKORT ONDERZOEK KFPS-STAMBOEKHENGSTEN

Aan deze infographic kunnen geen rechten worden ontleend,
 voor de volledige reglementen/voorschriften kijk op www.kfps.nl. KFPS-2023

NAKOMELINGENONDERZOEK KFPS-STAMBOEKHENGSTEN

Aan deze infographic kunnen geen rechten worden ontleend, voor de volledige reglementen/voorschriften kijk op www.kfps.nl. KFPS-2023

